

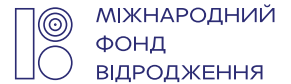
АНТИКОРУПЦІЙНІ СТУДІЇ

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА

КУРС

**МЕТОДОЛОГІЯ
ДОСЛІДЖЕННЯ
КОРУПЦІЇ**

2019/20

Контактна інформація:

Оксана Гус

Interdisciplinary Corruption Research Network
oksanahuss@gmail.com
<https://www.linkedin.com/in/oksana-huss-009aab101/>

Антон Марчук

Центр протидії корупції
a.marchuk@antac.org.ua
<https://www.linkedin.com/in/anton-marchuk-2558a3b8/>

Список розсилки групи: acimp_2019@googlegroups.com

Опис курсу:

Інтерактивний курс розрахований на студентів магістерських програм, аспірантів та аналітиків-практиків, які планують науково досліджувати корупцію.
Основний тематичний фокус курсу - теорії та дизайн для дослідження корупції.

ВИМОГИ ДО КУРСУ:

- I. 50% оцінки – **дизайн дослідження**, щоб завчасно дати вам фідбек та відкоригувати напрямок роботи для підготовки магістерської роботи:

Дедлайн: Написання до **10 грудня 2019 р., 24:00 к.ч.** (5-7 сторінок)

Після дедлайну роботи не прийматимуться!

Користуйтеся наступною структурою

- 👁 Аналітична проблема, або пазл дослідження, тобто не лише прив'язка до конкретної проблеми та обґрунтування актуальності дослідження, але й внесок до наукової літератури (теоретичний внесок). Для цього потрібно вивчити літературу, яка вже є, вказати найважливіші напрями у літературі із Вашої теми (які є основні аргументи – структуровано викласти саме за аргументами, а не авторами), та вказати на прогалини в літературі. Для допомоги у дизайні користуйтеся текстами King, Keohane & Verba (1994), особливо розділ 1.2, важливо ст. 15-17, текстом Ragin, C. C., Nagel, J., & White, P. (2004), особливо ст. 17 та Creswell (2014), розділи 5-7. Для допомоги в огляді літератури користуйтеся підказками онлайн за посиланням: Suny Empire State College, <https://www.esc.edu/online-writing-center/resources/academic-writing/types/review-of-the-literature/>.
- 👁 Питання дослідження, сформульоване одним реченням. Питання повинне впливати з проблеми дослідження. Питання має бути не описовим, а аналітичним, тобто «Чому? Яким чином? За яких умов?»
- 👁 Концептуалізація основних термінів (1-3), важливих для роботи. Ви можете розробити власне визначення або використати наявні рішення. У будь-якому разі, слід коротко та критично викласти наявні варіанти визначень (та обґрунтувати використання обраного рішення). Можливо, для когось доцільно розробити типологію чи періодизацію. Кожне рішення повинне бути обґрунтованим. Визначення також мають посилалися на попередню літературу; у разі наявності в літературі розбіжностей щодо концептуалізації вибраних понять, потрібно їх коротко представити та обґрунтувати Ваш вибір.

- 👁 Рішення та обґрунтування вашого рішення для використання методів дизайну (порівняння, case study, process tracing, мережевий аналіз, кількісне дослідження та ін.) та методів для збору та обробки інформації (інтерв'ю, опитування, робота з законодавчими актами, content analysis, медіа-аналіз та ін.

Критерії оцінювання	Макс. бал
Аналітична проблема чітко сформульована, оригінальна, відповідає актуальній дискусії у фаховій літературі (сама дискусія коротко підсумована, прогалини визначені)	10
Аналітичне питання відповідає проблемі, чітко сформульоване, у коректному форматі (є аналітичним, а не описовим)	5
Дизайн базується на чітко визначеному теоретичному підході, проведено концептуалізацію основних понять, викладено очікувані механізми взаємозв'язків аналізованих явищ	10
Вибір методології (методи збору та аналізу даних, визначення даних) обґрунтований та повністю відповідає питанню дослідження	5
Структуроване викладення змісту, аргументація переконлива та логічна, доречно вживання фахової термінології	10
Доречно вживання фахової літератури та коректне цитування і оформлення бібліографії	5
Правопис на високому рівні, помилки відсутні, дотримання формальних вимог до оформлення робіт	5

- II. 40% оцінки – **письмова робота «Критичний огляд літератури»** (макс. обсяг 800 слів), дедлайн 29 листопада 2019 року. За порушення дедлайну зніматиметься 1 бал за кожний день запізнення

Завдання:

зробіть огляд трьох-чотирьох наукових досліджень чи досліджень політики, які є релевантними для Вашої письмової роботи в рамках курсу та значать, виходячи із огляду, прогалину у наявних знаннях про тему Вашого дослідження. Мета цього завдання – чіткіше окреслити «пазл», який Ви будете досліджувати, тому це завдання є основою для більш широкого огляду літератури у Вашому дослідженні.

Критерії оцінювання	Макс. бал
Наявність критичного огляду та порівняння аналітичних проблем та питань авторів	10
Наявність дискусії щодо теоретичних підходів авторів	10
Обґрунтування коментарів до дизайну дослідження	10
Аргументація щодо оцінки переконливості авторів	5
Дотримання формальних вимог	5

✓ Користуйтеся наступною структурою:

👁 Що ми вже знаємо про тему Вашого дослідження?

Коротко представте основні аргументи, переваги та недоліки у підходах та/або висновках в обраних джерелах. Текст краще групувати за аргументами та висновками, а не за авторами, а саме, категоризувати аргументи за шкалою чи способом пояснення, протиставити аргументи в формі «дебатів» їхніх авторів тощо.

👁 Що ми не знаємо, але варто знати?

Представте неточності, розбіжності у аргументах щодо Вашої теми із аналізованих джерел. Які є недоліки в попередніх дослідженнях? Можливо, методологія сумнівна чи операціоналізація. Чи аналізовані теорії чи емпіричні дослідження пояснюють реальність повністю чи лише частково, чого не вистачає для повного розуміння теми (проблеми)? В цій частині ви маєте чітко окреслити «пазл» - Вашу аналітичну проблему, яку будете досліджувати.

📖 Вибір літератури:

Виберіть дійсно релевантні джерела: вони мають стосуватися явищ, які Ви хочете дослідити на теоретичному та/або емпіричному рівні. Для цього використовуйте поради із лекцій про стратегії вироблення аналітичної проблеми: чи ви перевіряєте теорії на практиці, чи хочете пояснити невідоме явище чи аспект явища, чи ви хочете порівняти застосовуваність теорії до пояснення емпіричного явища тощо.

- III. 10% оцінки – **Презентація та дискусія у групі підходів до вивчення корупції** (6 грудня 2019 року, під час пари 2).
Детальний опис завдання у додатку.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ВСІХ ПИСЬМОВИХ РОБІТ:

Роботи мають містити:

- Ваше ім'я,
- назву курсу,
- назву завдання та заголовки роботи (для рецензії – назву та автора рецензованої книги),
- дату виконання,
- номери сторінок,
- номери та заголовки таблиць, графіків та іншої інфографіки,
- бібліографічні посилання в тексті та повний список використаної літератури (стиль цитування обирайте на Ваш розсуд, але дотримуйтеся одного обраного стилю).

Який стиль для посилань на літературу вибрати?

- Найпоширеніші стилі цитування представлено та пояснено на сайті University Libraries University of Washington за посиланням: <http://guides.lib.uw.edu/research/citations/citationwhich>.
- Найпоширенішим у суспільних науках є стиль цитування American Psychological Association (APA), який можна вибрати із автоматичних налаштувань програм із управління літературою, наприклад, Mendeley. Більше про цей стиль за посиланням: <http://guides.lib.uw.edu/research/citations/apa-style>.

Інформація українською мовою про прийняті в Україні міжнародні стилі доступна у наступному джерелі:

- 👁 Боженко, О., Корян, Ю., & Федорець, М. (2016). Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах. Методичні рекомендації. Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 117 с. – ISBN 978-966-97569-2-3. Режим доступу: http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/International%20style%20citations_2017.pdf?id=d1b22a28-96eb-4ca4-9ac7-8e29a393b9fb

Більше про науковий стиль української мови

- 👁 Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. з алгоритмічними приписами. / Г.С. Онуфрієнко. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
- 👁 Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. – К.: НАДУ, 2012. – 48 с.

БЛОК І: 15-22.11.2019

**ОСНОВИ ДИЗАЙНУ НАУКОВОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ**

П'ятниця, 15 листопада

Пари 1&2,
Ауд: 4-314

План

- Основи дизайну дослідження:
- Що цікавого у дослідженні і як це обґрунтувати?

Лектор:

Оксана Гус

	Інпут 1: Вступ до курсу. Можливості та обмеження наукового дослідження корупції. Основні складові дослідження
18:00 – 19:20	Інпут 2: Розробка наукової проблеми дослідження. Стратегії визначення наукового «пазлу» дослідження.
10 хв.	Перерва
19:30 – 20:50	Роль наукового питання у дослідженні, приклади основних питань у дослідженні корупції; розробка аналітичного питання дослідження.
	Вправи

Література

- 👁 Creswell, John W. (2014). Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 4th ed. Thousand Oaks: SAGE Publications. Chapters 3, 5-7.
- 👁 King, Gary, Robert O. Keohane, and Sidney Verba. 1994. Designing Social Inquiry: Scientific Inference in Qualitative Research. Princeton university press.
- 👁 Scharpf, F. W. 1997. Policy Research in the Face of Complexity. In Games Real Actors Play. Actor-Centered Institutionalism in Policy Research (pp. 19–35). Boulder: Westview Press.
- 👁 Ragin, Charles, Joane Nagel, and Patricia White. 2004. "Workshop on Scientific Foundations of Qualitative Research." National Science Foundation, pp. 9-19.

Субота, 16 листопада

Пара 3
Ауд: 3-305

Перехід від теорії до емпірики

12:10-13:30	• Визначення, операціоналізація та індикатори • Вплив концептуалізації на вимірювання корупції

П'ятниця, 22 листопада

Пари 4, 5
Ауд: 4-314

Підходи до дослідження

18:00-19:20	• Індуктивні та дедуктивні підходи до дослідження • Стратегії вибору кейсів • Порівняльний дизайн дослідження • Вправи

10 хв. Перерва

19:30-20:50 Воршоп (практичне заняття)

Лектор:

Оксана Гус

Література

Концептуалізація корупції

- 👁 Andvig, J. C., Fjeldstad, O. H., Weltzien, Å., Amundsen, I., Sissener, T. K., & Søreide, T. (2001). Corruption. A review of contemporary research. Chapter 3.
- 👁 Varraich, Aiysha. 2014. "Corruption: An Umbrella Concept." QoG Working Paper Series 2014 (05): 05.

Концептуалізація, категоризація та операціоналізація у дослідженні (принципи для самостійної розробки визначення)

- 👁 Chambliss, D.F. and Schutt, R. K. (2016) Conceptualisation and measurement. In Making Sense of the Social World. Sage Publication. Accessible online at https://www.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/23638_Chapter_3_Conceptualization_and_Measurement.pdf
- 👁 Malito, D. V. (2014) Measuring corruption indicators and indices. European University Institute, Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Global Governance Programme. Available online at https://www.researchgate.net/profile/Debora_Malito/publication/273939061_Measuring_Corruption_Indicators_and_Indices/links/59f10458aca272cdc7ce0685/Measuring-Corruption-Indicators-and-Indices.pdf?origin=publication_detail
- 👁 Heinrich, F., & Hodess, R. (2011). «Measuring Corruption». In Handbook of Global Research and Practice in Corruption. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing. <https://static1.squarespace.com/static/5728c7b18259b5e0087689a6/t/57ab3442d1758e9b66637c8a/1470837830384/Heinrich+Hodess+Measuring+Corruption.pdf>

Підходи до дизайну (вибір між кількісним, якісним та змішаним):

- 👁 Creswell, John W. 2014. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 4th ed. SAGE Publications.
- 👁 Toshkov, D. (2016). Research Design in Political Science. London: Palgrave Macmillan.

БЛОК II: 6-7.12.2019

**ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ:
ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ
КОНЦЕПЦІЙ, ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІТИКА,
ВПЛИВ АНАЛІТИКИ НА АНТИКОРУПЦІЙНУ
ПОЛІТИКУ**

П'ятниця, 6 грудня

Пари 12&13
Ауд: 4-100

Лектор:

Антон Марчук

Опис українських корупційних кейсів із застосуванням теоретичних концепцій, зокрема:

18:00 –
19:20

- Case 1. Велика політична корупція в Україні
- Case 2. «Проблема колективної дії» та судова корупція
- Case 3. Корупція у державних закупівлях до запровадження Prozorro

10 хв.

Перерва

Практичне заняття

19:30 –
20:50

Презентація та дискусія у групі підходів до вивчення корупції. (див. додаток 2)

Література

- 👁️ Американська сага Павла Лазаренка. Сергій Лещенко, Українська правда, 2012. Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/articles/2012/11/14/6977440/>
- 👁️ «Рукописи не горять. Черная бухгалтерия Партии регионов: фамилии, даты, суммы». С. Лещенко, А. Марчук, С. Мусаєва, Українська правда, 2012. Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/cdn/graphics/2016/05/black-pr/>
- 👁️ Bobek, Michal and Kosar, David, Global Solutions, Local Damages: A Critical Study in Judicial Councils in Central and Eastern Europe (November 7, 2013). Department of European Legal Studies Research Paper in Law, 07/2013. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2351299>

Субота, 7 грудня

Пари 14, 15 & 16
Ауд:3-305

План

- ▶ Дієва аналітика vs наукові дослідження
- ▶ Робота із науковою літературою

Лектор:

Антон Марчук

9:00 – 10:20	Порівняння наукових досліджень та аналітичних документів Види аналітичних документів для публічної політики
10 хв.	Перерва
10:30 – 11:50	Цикл публічної політики Розгляд циклу публічної політики та основних етапів. Місце аналітики на різних етапах циклу публічної політики. Антикорупційна політика в Україні.
50 хв	обідня перерва
12:40 – 14:00	Побудова переконливої аргументації Розробка та структура аналітичних документів Методи для підготовки аналітичних документів

Література

- 👁 SIGMA PAPER No. 57: SIGMA Toolkit for the preparation, implementation, monitoring, reporting and evaluation of public administration reform and sector strategies: guidance for SIGMA partners (2018). Pages 12-14. Режим доступу: [http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=GOV/SIGMA\(2018\)3&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=GOV/SIGMA(2018)3&docLanguage=En)
- 👁 Creswell, John W. (2014). Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 4th ed. Thousand Oaks: SAGE Publications. Chapters 2, 4.
- 👁 Янг, Е., & Куїнн, Л. (2003). Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики: Практичний посібник для радників з державної політики у Центральній і Східній Європі. К.: KIC, 8-9. Режим доступу: http://www.icpolicyadvocacy.org/sites/icpa/files/downloads/writing_effective_public_policy_papers_ukranian.pdf

ДОДАТОК

**ЗАВДАННЯ ДО БЛОКУ 2, ПАРА 2:
«ПРЕЗЕНТАЦІЯ ТА ДИСКУСІЯ У ГРУПІ
ПІДХОДІВ ДО ВИВЧЕННЯ КОРУПЦІЇ»**

Мета завдання: закріпити отримані під час першого семестру знання щодо відмінностей теоретичних підходів до розуміння корупції та щодо наслідків, які різні підходи мають щодо аналізу корупції та боротьби із нею.

Для цього у парах розробіть презентацію (power point чи аналогічну), яка складатиметься із ключових аргументів підходу та вашого аналізу можливостей і обмежень цього підходу для розуміння корупції та боротьби із нею.

Користуйтеся наступною структурою:

- Презентація ключових теоретичних аргументів підходу: визначення корупції (про яку корупцію мова?), припущення щодо механізмів та принципів функціонування корупції, причини корупції (чому відбувається корупція?), причинно-наслідкові зв'язки між різними елементами теорії;
- Критичний аналіз теоретичних засад підходу: чи існують в рамках цього підходу різні точки зору, чи адекватно цей підхід пояснює реальність щодо корупції ("reality check"), чи є в ньому протиріччя;
- Наслідки використання підходу для розуміння явища корупції та для антикорупційної політики: які рекомендації для державної політики випливають із підходу і які наслідки це має для боротьби із корупцією;
- Підсумок: переваги і недоліки підходу для розуміння явища корупції та/або для протидії корупції.

Тривалість презентації – 5-7 хв, після чого аудиторія має 3-5 хв на запитання чи коментарі.

Нижче представлені тематичні групи та відповідна література, ви також вільні використовувати додаткові наукові джерела. Для всіх груп також радимо взяти до уваги при підготовці релевантну інформацію із наступних джерел:

- Andvig, J. C., Fjeldstad, O. H., Weltzien, Å., Amundsen, I., Sissener, T. K., & Søreide, T. (2001). Corruption. A review of contemporary research. Chapter 9.
- Ledeneva, A., Bratu, R., & Köker, P. (2017). Corruption studies for the twenty-first century: paradigm shifts and innovative approaches. *Slavonic & East European Review*, 95(1), 1-20.

.....

.....

.....

Група	Підхід	Література
1	Агенсу (економічна перспектива, індивідуальна та колективна дія)	<ul style="list-style-type: none"> 👁 Klitgaard, R. (1988). Controlling corruption. Univ of California Press. 👁 Klitgaard, R. (1998). International Cooperation Against Corruption. Finance & Development, 35(1). 👁 Andvig, J. C., Fjeldstad, O. H., Weltzien, Å., Amundsen, I., Sissener, T. K., & Søreide, T. (2001). Corruption. A review of contemporary research. Chapter 5. 👁 Rose-Ackerman, S. (1978). Corruption: A study in political economy. Academic Press. 👁 Persson, A., Rothstein, B., & Teorell, J. (2013). Why anticorruption reforms fail—systemic corruption as a collective action problem. Governance, 26(3), 449–471.
2	Корупція як проблема моралі	<ul style="list-style-type: none"> 👁 Rimke, H. (2011). The pathological approach to crime: Individually based theories. Criminology: critical Canadian perspectives, 78–92. 👁 Torsello, D. and Taylor, A. (2016) Torsello and Taylor: Don't buy the 'rogue employee' myth. There's more to it. Blogpost on http://www.fcablog.com, 27 April 2016. Available at: http://www.fcablog.com/blog/2016/4/27/torsello-and-taylor-dont-buy-the-rogue-employee-myth-theres.html 👁 Gottschalk, P. (2012). Rotten apples versus rotten barrels in white collar crime: A qualitative analysis of white collar offenders in Norway.
3	Структурний підхід: фокус на інститутах	<ul style="list-style-type: none"> 👁 Gottschalk, P. (2012). Rotten apples versus rotten barrels in white collar crime: A qualitative analysis of white collar offenders in Norway. 👁 Andvig, J. C., Fjeldstad, O. H., Weltzien, Å., Amundsen, I., Sissener, T. K., & Søreide, T. (2001). Corruption. A review of contemporary research. Chapter 4. 👁 Fisun, O. (2012) Rethinking Post-Soviet Politics from a Neopatrimonial Perspective. Democratizatsiya. The Journal of Post-Soviet Democratization March 1:87–97. Available at: http://ssrn.com/abstract=2645304 👁 Mungiu, A. (2006). Corruption: Diagnosis and treatment. Journal of democracy, 17(3), 86–99
4	Структурний підхід: фокус на неформальних інститутах (правилах)	<ul style="list-style-type: none"> 👁 Теорія: Helmke, G., and S. Levitsky (2004) Informal Institutions and Comparative Politics: A Research Agenda. Perspectives on Politics 2 (04): 725–740. Available at: https://goo.gl/rv2Sb3 👁 Aliyev, H. (2015) Post-Soviet Informality: Towards Theory-Building. International Journal of Sociology and Social Policy 35(3/4):182–98. Retrieved (http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/IJSSP-05-2014-0041). 👁 Емпіричний кейс: Saint-Martin, D. (2015) Systemic Corruption in an Advanced Welfare State: Lessons from the Quebec Charbonneau Inquiry. Edited by Ron Atkey, Margaret E. Beare, and Synthia Williams. Osgoode Hall Law Journal, Understanding and Taming Public and Private Corruption in the 21st Century, 53 (1): 66–106. Available at: https://ecpr.eu/Filestore/PaperProposal/c43b2d69-e4d0-4855-ad28-778af7196d09.pdf

5	Структурний підхід: культура	<ul style="list-style-type: none"> 👁 Miller, W., Grødeland, Å. and Koshechkina, T. (2001) <i>A Culture of Corruption? Coping with Government in Post-Communist Europe</i>. Budapest: Central European University Press. 👁 Miller, William L. 2006. "Corruption and Corruptibility." <i>World Development</i> 34 (2): 371–80. https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2005.03.008. 👁 Grødeland, Å. (2010) Elite Perceptions of Anti-Corruption Efforts in Ukraine. <i>Global Crime</i> 11 (2): 237–60. Available at: www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/17440571003669241
6	Системний підхід	<ul style="list-style-type: none"> 👁 Huss, O. (2016). <i>The Perpetual Cycle of Political Corruption in Ukraine and Post-Revolutionary Attempts to Break Through It. Revolution and War in Contemporary Ukraine: The Challenge of Change</i>. 👁 Karklins, R. (2007). <i>The System Made Me Do it: Corruption in Post-communist Societies</i>. Routledge. Chapters 1,10. 👁 Karklins, R. (2002). Typology of post-communist corruption. <i>Problems of post-communism</i>, 49(4), 22-32. Available at: http://pdc.ceu.hu/archive/00001528/01/03Karklins%5B1%5D.pdf
7	Дискурсивний підхід	<ul style="list-style-type: none"> 👁 Gephart, M. (2009). Contextualizing conceptions of corruption: challenges for the international anti-corruption campaign. <i>GIGA Working Papers</i>, N. 115 👁 Koechlin, L. (2013). <i>Corruption As an Empty Signifier. Conclusion</i>. Leiden: BRILL. Available at: https://brill.com/downloadpdf/title/23843 👁 Huss, O. (2018) <i>Corruption, Crisis, and Change: Use and Misuse of an Empty Signifier</i>. In <i>Crisis and Change in Post-Cold War Global Politics</i>, edited by Erica Resende, Dovilė Budrytė, and Didem Buhari-Gulmez, 97–128. Cham: Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-319-78589-9_5.

ЛЕКТОРИ КУРСУ

Оксана Гус –

наукова співробітниця Лейденського університету, Нідерланди (Leiden University), співзасновниця міжнародної мережі дослідників корупції (www.ICRNetwork.org) та консультант з розвитку ACRES. Сферою наукових інтересів є політична корупція у гібридних режимах, а також методи та теорії міждисциплінарних досліджень корупції. Отримала ступінь магістра з політології, публічного права й антропології Мюнхенського університету Людвіга-Максиміліана, Німеччина (Ludwig-Maximilians-Universität München, Deutschland). Вона була дослідницею в Університеті Торонто та консультантом УНП ООН та Ради Європи.

Контактна інформація: oksanahuss@gmail.com

Антон Марчук –

експерт Центру політико-правових реформ. У ЦППР з червня 2018 року, працює у сфері антикорупційної експертизи нормативно-правових актів, аналізу антикорупційної політики тощо.

Контактна інформація: marchuk301196@gmail.com

#acrecstudy

Київ